

รู้ทัน “ป้องกันภัย” น้ำท่วม

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activité réalisée avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada

TEI
Sustainable
Environment
Stewardship
THAILAND ENVIRONMENT INSTITUTE

www.thaicity-climate.org

f/UrbanClimateResilienceThailand

โดย นางสาวลลิตาดี แก้วสองเมือง ผู้สื่อข่าว NBT สงขลา

“หาดใหญ่” เมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมไปถึงเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ที่นับวันจะเข้ามาจับจ่ายใช้สอยใน อ.หาดใหญ่มากขึ้น

ด้วยลักษณะพื้นที่ เป็นพื้นที่ลุ่มแอ่งกระทะ มีคลองอยู่ตะเภาไหลผ่านใจกลางเมือง เมื่อฝนตกลงมาในปริมาณมาก หาดใหญ่จึงเป็นพื้นที่เสี่ยงที่จะเกิดน้ำท่วม โดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี อันตรงกับฤดูฝน เป็นช่วง

เวลาที่ชาวหาดใหญ่ มักตื่นตัวเป็นพิเศษ ต่อการรับมือภัยน้ำท่วม ในอดีตหาดใหญ่เคยได้รับผลกระทบจากเหตุน้ำท่วมใหญ่ ส่งผลกระทบมูลค่ามหาศาล อย่างการเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2531 สร้างความเสียหายกว่า 2 หมื่นล้านบาท ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ชาวหาดใหญ่ ล้วนไม่อยากให้เกิดขึ้น ฤดูฝนของทุกปีชาวหาดใหญ่จึงต้องตื่นตัวและตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาทรู้เท่าทันเหตุการณ์น้ำท่วม จึงเป็นทางออกเบื้องต้นที่จะสามารถบรรเทาความเดือดร้อนและลดความเสียหายลงได้

การสร้างแนวทางการป้องกันและรับมืออุทกภัย จึงต้องอาศัยหน่วยงานเจ้าบ้าน อย่างเทศบาลนครหาดใหญ่ ที่จัดลำดับความสำคัญของแผนงานในระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว โดยลดแผนงานและโครงการที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานราชการ แต่อาศัยความร่วมมือในรูปแบบการบูรณาการ เพื่อเดินหน้าภารกิจการวางแผนและเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาความเดือดร้อน โดยมีทรัพยากรและชีวิตของประชาชนเป็นเดิมพันพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนถึงสภาพพื้นที่ นำไปสู่การรู้จักเตรียมตัวป้องกัน และเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น

การสร้างความพร้อมเพื่อรับมืออุทกภัยเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบได้รู้วิธีการป้องกันตัวเองตั้งแต่ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย โดยเฉพาะการรับมือก่อนเกิดภัยเป็นหัวใจสำคัญที่สุด เพราะเป็นการสร้างความรู้เท่าทัน ให้แก่ผู้ที่อยู่ในจุดเสี่ยงได้อยู่รอดจากภัยน้ำท่วม

ประชาชน หน่วยงานเกี่ยวข้องจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ สภาพและลักษณะของพื้นที่เสี่ยงภัย การสร้างหรือปรับแต่งอาคารบ้านเรือนให้พ้นจากความเสี่ยง การรู้จักเส้นทางอพยพจากภัยทางน้ำ การเตรียมตัวในด้านปัจจัย 4 หรือสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพเพื่อความอยู่รอด ตลอดจนถ่ายทอดความรู้แก่คนในครอบครัวได้เรียนรู้วิธีป้องกันภัยจากน้ำท่วม และวิธีเอาตัวรอดในภาวะฉุกเฉินจนกว่าได้รับความช่วยเหลือ

ขณะที่หน่วยงานเกี่ยวข้องต้องบูรณาการร่วมกัน ในการพัฒนาหรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อที่จะลดความเสี่ยงจากภัยน้ำท่วมให้มากที่สุด ส่งเสริมกระบวนการสร้างองค์ความรู้การจัดการอุทกภัยให้แก่ชุมชน พัฒนาระบบสื่อสารและเครือข่ายการป้องกันภัย และจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยให้ชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำหลาก ได้เข้าใจสภาพปัญหาพื้นที่ของตนเอง โดยเชื่อมโยงกับองค์ความรู้การป้องกันอุทกภัยของชุมชน

ฉะนั้น การที่หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาภัยน้ำท่วม จึงไม่ใช่บทบาทของการแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวแต่บทเรียนในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นับเป็นประสบการณ์สำคัญของชาวบ้านหรือผู้มีประสบการณ์น้ำท่วม หากวันนี้เราสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันภัยพิบัติจากธรรมชาติที่เราไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ เราก็จะรู้ทัน ในการป้องกันภัย เพื่อรับมือกับน้ำท่วมได้ โดยไม่ต้องพึ่งหน่วยงานใดเลย...